

รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

The Structural Equation Model of Factors Affecting the Effectiveness of the Phrapariyattidham Schools under the General Education

พระมหา สมพร สุริโย¹ มณฑนา อินทุสมิต² และ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง³

Phramaha somporn Suriyo¹, Muntana Inthusamith² and Samrit Kangpheng³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 241 โรงเรียน ซึ่งได้มาด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก โรงเรียนละ 3 รูป/คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 723 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงระหว่าง 0.8973 - 0.9085 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ความตรงเชิงโครงสร้าง และตรวจสอบความสอดคล้อง กลมกลืนของรูปแบบสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่า $\chi^2 = 85.17$, $df = 70$, $p\text{-value} = 0.10$, $RMSEA = 0.03$, $CN = 277.64$, $GFI = 0.96$ และ $AGFI = 0.91$ แสดงว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นในเชิงทฤษฎีมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง มี 3 ปัจจัย คือ บรรยากาถโรงเรียนแบบเปิด มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.50 รองลงมา คือ การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.35 และพฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.10 ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม มี 2 ปัจจัย คือ พฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.65 รองลงมา คือ การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.26 และปัจจัยที่มีอิทธิพลรวม มี 3 ปัจจัย คือ พฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.75 การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.61 และบรรยากาถโรงเรียนแบบเปิด มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.50 ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) พบว่า ตัวแปรที่นำมาศึกษาในรูปแบบ โดยมีความแปรปรวนของประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาได้ร้อยละ 77

คำสำคัญ : รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ปัจจัยเชิงสาเหตุ ประสิทธิผลของโรงเรียน

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

³ ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1

ABSTRACT

The purposes of this research were to develop the structural equation model of factors affecting the Phrapariyattidhum schools' effectiveness during the 2010 academic year.

The samples were 241 Phrapariyattidhum schools obtained through multi-stage random sampling and three teachers from each school were respondents for the study. The research instrument for data collection was a 5-point rating scale questionnaire with 0.8973-0.9085 reliability The collected data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, skewness and kurtosis, and Pearson's product moment coefficient. LISREL version 8.52 was also used to investigate the validity of the structure and the relevance of the assumption to the empirical data.

The research findings are as follows:

1. According to the statistic value $\chi^2 = 85.17$, $df=70$, $p\text{-value}=0.10$, $RMSEA=0.03$, $CN=277.64$, $GFI=0.96$ and $AGFI=0.91$, this theoretically developed model was relevant to the empirical data.
2. The direct, indirect and total effects of school effectiveness were as follows :
 - 2.1 Direct effect has three factors: school open climate with 0.50 standard coefficient , followed by teacher empowerment (0.35) and the leadership in Buddhist style (0.10), respectively.
 - 2.2 Indirect effect has two factors: leadership in Buddhist style with .65 standard coefficient and teacher empowerment (0.26).
 - 2.3 The total effect has three factors: leadership in Buddhist style with 0.75 standard coefficient and teacher empowerment (0.61) and open school climate (0.50).

The predictive coefficient (R²) indicated that the variables could describe the variance with these Phrapariyattidhum schools' effectiveness at 77 percent.

Keywords : Structural Equation Model, Factors Affecting the schools, Phrapariyattidham Schools, Buddhist Style, Teacher Empowerment, School Open Climate

บทนำ

การจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาได้มีการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามกระแสของการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับสถานศึกษาอื่นทั่วไป สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ยังเน้นปริมาณค่อนข้างมาก ทำให้คุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพต่ำ ซึ่งต้องหาวิธีการแก้ปัญหาต่อไป ดังนั้น ประสิทธิภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จึงเป็นประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ เพราะว่าเป็นผลลัพธ์สุดท้ายของการจัดการศึกษา และมีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของโรงเรียน และนอกจากนี้ยังสามารถสะท้อนไปถึงการแก้ปัญหาต่างๆภายในโรงเรียนและการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนด้วย ทำให้เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชน นำมา

ซึ่งชื่อเสียงของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิชาการที่เอื้อต่อการอยู่รอดของโรงเรียน เพราะโรงเรียนที่มีโอกาสสร้างชื่อเสียงด้านวิชาการจะเป็นที่นิยม และมีเด็กเข้าเรียนมากขึ้น ส่งผลต่อรายได้ของโรงเรียน และการสนับสนุนของผู้ปกครองมากขึ้น ตามไปด้วย ซึ่งจะเห็นว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นผลลัพธ์ของกระบวนการจัดการศึกษาที่สำคัญ และเป็นสิ่งสะท้อนถึงคุณภาพการศึกษา คักยภาพของครูและความรู้ความสามารถของผู้บริหาร รวมถึงเป็นสิ่งที่ช่วยในการตัดสินใจของพ่อแม่ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้ามาบวเรียนด้วย ซึ่งมีผลต่อความมั่นคงหรือความอยู่รอดของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะจำนวนนักเรียนเป็นที่มาของงบประมาณอุดหนุนจากรัฐบาลทางเดียวเท่านั้น ดังนั้นอาจกล่าวได้

ว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นตัวสะท้อนถึงคุณภาพการสอนของครู และพฤติกรรมการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร และเป็นสิ่งที่ช่วยให้พ่อแม่ ผู้ปกครองในการตัดสินใจในการส่งบุตรหลานเข้ามาบวชเรียนได้เป็นอย่างดีด้วย

การมีรูปแบบปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนที่สอดคล้องกับบริบท จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจูงใจให้ผู้วิจัย ทำการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้เป็นแนวทางกำหนดให้การบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้ประสบความสำเร็จ และพัฒนาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร พฤติกรรมการสอนของครู พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดผลสำเร็จอย่างต่อเนื่อง และผลการวิจัยยังเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนที่จะนำไปพัฒนาโรงเรียนและหน่วยงานทางการศึกษา ตลอดจนถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบนำไปใช้กำหนดนโยบายหรือวางแผนพัฒนาความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนให้เป็นอย่างมีทิศทาง มีความเป็นไปได้และเหมาะสม นอกจากนี้ผลการวิจัยยังจะเป็นข้อมูลสำหรับใช้เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของโรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ที่หลากหลาย

ทันสมัย และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

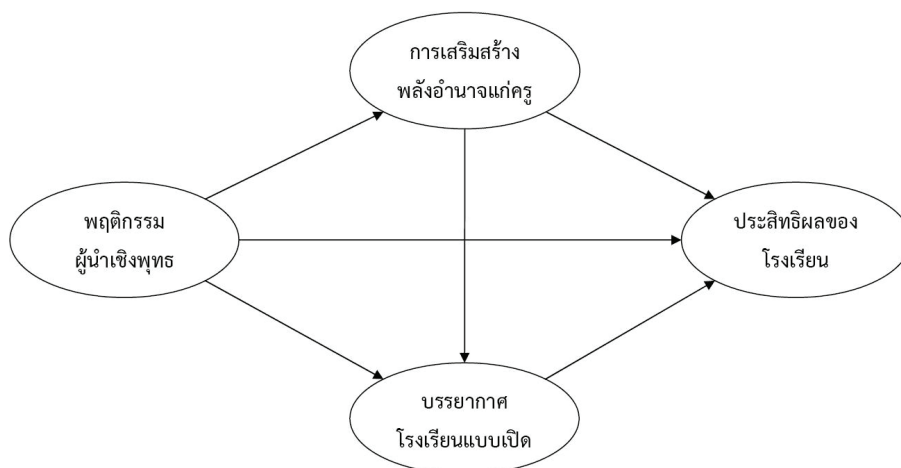
เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ขอบเขตการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน เป็นแบบพหุเกณฑ์ ได้แก่ 1) ความพึงพอใจในการทำงานของครู 2) ความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน 3) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน และ 4) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และพบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่เหมาะสม จำนวน 3 ตัว ได้แก่ 1) พฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธ 2) เสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู และ 3) บรรยากาศโรงเรียนแบบเปิด สรุปเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ได้แก่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในปีการศึกษา 2552 รวมทั้งสิ้นจำนวน 401 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในปีการศึกษา 2552 รวมทั้งสิ้นจำนวน 241 โรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) แล้วสุ่มครูโรงเรียนละ 3 รูป/คน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนจำนวน 723 รูป/คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling)

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ได้แก่ เพศ การศึกษา และประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธ จำนวน 34 ข้อ โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย เหมาะสมน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู จำนวน 25 ข้อ โดยเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ รับรู้มากที่สุด รับรู้มาก รับรู้ปานกลาง รับรู้่น้อย รับรู้่น้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามบรรยากาศโรงเรียนแบบเปิด จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามประสิทธิผลของโรงเรียน จำนวน 20 ข้อ

การสร้างเครื่องมือ

มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบการวัดตัวแปร
2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวัดตามนิยามศัพท์

3. เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา เนื้อหา และวัตถุประสงค์ของการวัด

4. นำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

5. ทาคูณภาพเครื่องมือ

5.1 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ (Index of item congruence : IC) ซึ่งต้องมีค่าดัชนีตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ผลการประเมินพบว่า มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา ระหว่าง 0.6 - 1.00

5.2 ทดลองใช้ (Try out) และวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha coefficient of cronbach) ผลการหาค่าความเที่ยงพบว่า มีค่าความเที่ยง ระหว่าง 0.8973 - 0.9085

5.3 วิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis : CFA) ซึ่งเป็นการตรวจสอบความตรงของตัวแปรแฝงในรูปแบบการวัด จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) พฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธ 2) การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู 3) บรรยากาศโรงเรียนแบบเปิด และ 4) ประสิทธิภาพโรงเรียน ซึ่งต้องมีดัชนีค่าน้ำหนักเป็นบวก ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ พบว่า รูปแบบการวัดของตัวแปรแฝงทั้ง 4 ตัว มีค่าน้ำหนัก ระหว่าง 0.51-0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2552 จำนวนทั้งสิ้น 723 ฉบับ โดยส่งถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 241 โรงเรียน ละ 3 ฉบับ พร้อมแนบซองติดแสตมป์ ถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ และขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียนเพื่อรวบรวมแบบสอบถามจากครูผู้สอน และขอความกรุณาให้ส่งคืนให้ผู้วิจัย กำหนดภายใน 2 สัปดาห์ หลังจากได้รับหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และได้รับแบบสอบถามคืนครบตามเป้าหมาย เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2552 จำนวน 241 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเบื้องต้น (Descriptive statistics) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้

และค่าความโค้ง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อตรวจสอบข้อมูลว่า มีการแจกแจงเป็นโค้งปกติหรือไม่

2. สถิติอ้างอิง (Inferential) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติอ้างอิง ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง GFI, AGFI ค่า RMSEA ค่า CN ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2 / df) และค่า LSR เพื่อตรวจสอบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละ 52.70 เป็นเพศชาย ร้อยละ 72.34 มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 73.58 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 58.92 และมีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 43.57

2. ผลการวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ พบว่า

2.1 ค่าเฉลี่ยของตัวแปรแฝงจำนวน 4 ตัวแปร และตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 18 ตัวแปร พบว่า อยู่ในระดับมากระหว่าง 3.995-4.385

2.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าระหว่าง 0.280-0.503 ส่วนใหญ่มีค่าที่ใกล้เคียงกัน ส่วนค่าความเบ้ และค่าความโด่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ทุกตัวแปร ระหว่าง 0.001-0.419 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา พบว่าทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าเป็นบวก ระหว่าง 0.341 ถึง 0.860

3. ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของรูปแบบการวัดของตัวแปรแฝงจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) ตัวแปรแฝงภายนอก และ 2) ตัวแปรแฝงภายใน

พบว่า รูปแบบการวัดพฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธ การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู บรรยายภาคโรงเรียนแบบเปิด และประสิทธิผลของโรงเรียนในแต่ละตัวมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และดัชนีค่านำร่องประกอบทุกตัวมีค่าเป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

4.1 ความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 85.17 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 70 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.10, ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (RMSEA) เท่ากับ 0.03 ค่าขนาดตัวอย่างวิกฤติ (CN) เท่ากับ 277.64 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.96 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.91 แสดงว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นในเชิงทฤษฎีมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ พบว่าตัวแปรทุกตัวในรูปแบบสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรภายในแต่ละตัวได้ร้อยละ 67 63 และ 77 ตามลำดับ

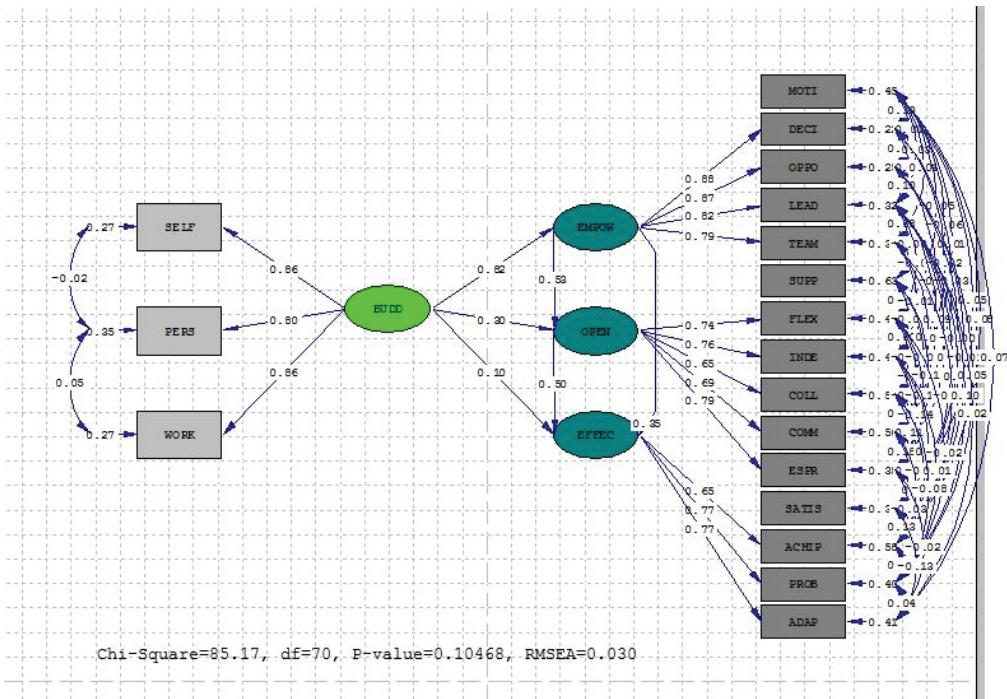
4.2 อิทธิพลของตัวแปร

4.2.1 อิทธิพลทางตรง (Direct effect) มี 3 ปัจจัย คือ บรรยายภาคโรงเรียนแบบเปิด มีสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน เท่ากับ 0.50 รองลงมา คือ การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู มีสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน เท่ากับ 0.35 และพฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธมีสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน เท่ากับ 0.10

4.2.2 อิทธิพลทางอ้อม (Indirect effects) มี 2 ปัจจัย คือ พฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธมีสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน เท่ากับ 0.65 รองลงมา คือ การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูมีสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน เท่ากับ 0.26

4.2.3 อิทธิพลรวม (Total effects) มี 3 ปัจจัย คือ พฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธมีสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน เท่ากับ 0.75 การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู มีสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน เท่ากับ 0.61 และบรรยายภาคโรงเรียนแบบเปิดมีสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน เท่ากับ 0.50 ตามลำดับ

ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) พบว่า ตัวแปรที่นำมาศึกษาในรูปแบบ สามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาได้ร้อยละ 77 ดังภาพที่ 2 และตารางที่ 1

ภาพที่ 2 รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลระหว่างตัวแปรสาเหตุและผลหลังปรับรูปแบบ

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผล								
	การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู (EMPOW)			บรรยากาศของโรงเรียนแบบเปิด (OPEN)			ประสิทธิผลของโรงเรียน (EFFEC)		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
พฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธ (BUDD)	0.82**	-	0.82**	0.30**	0.43**	0.73**	0.10	0.65**	0.75**
	(0.08)		(0.08)	(0.12)	(0.11)	(0.09)	(0.10)	0.10	(0.07)
การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู (EMPO)	-	-	-	4.06	-	4.06	2.60	2.93	4.64
บรรยากาศของโรงเรียนแบบเปิด (OPEN)	-	-	-	-	-	-	0.50**	-	0.50**
	-	-	-	-	-	-	(0.14)	-	(0.14)
R ²		0.67			0.63			0.77	

$\chi^2=85.17$, $df = 70$, $p\text{-value} = 0.10$, $RMSEA = 0.03$, ค่า CN= 277.64, ค่าดัชนี GFI = 0.96, ค่าดัชนี AGFI = 0.91

** หมายถึง $p \leq .01$, DE หมายถึง อิทธิพลทางตรง, IE หมายถึง อิทธิพลทางอ้อม, TE หมายถึง อิทธิพลรวม

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญ นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

หลังจากผู้วิจัยได้ทำการปรับรูปแบบสมการของแนวอิทธิพลตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า รูปแบบของสมการสุดท้ายมีค่าสถิติทดสอบเป็นไปตามเกณฑ์ คือ ค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 85.17, ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 70, เมื่อพิจารณาค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (ผลหารของค่าไค-สแควร์ด้วยค่าองศาอิสระ) ได้เท่ากับ 1.22 ซึ่งต้องมีค่าน้อยกว่า 2.00 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.10 RMSEA เท่ากับ 0.03 ค่า CN เท่ากับ 277.64 ค่าดัชนี GFI เท่ากับ 0.96 และค่าดัชนี AGFI เท่ากับ 0.91 จึงถือได้ว่า รูปแบบสมมติฐานสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีความน่าเชื่อถือได้

2. เส้นทางการอิทธิพลของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดังนี้

2.1 อิทธิพลทางตรง (Direct effect)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 3 ตัว เรียงตามลำดับค่าอิทธิพลทางตรงจากมากไปหาน้อย คือ

2.1.1 บรรยายภาพของโรงเรียนแบบเปิด พบว่ามีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยความสามัคคีของครู เป็นองค์ประกอบที่อธิบายความแปรปรวนได้ดีที่สุด ด้วยค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.62 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ส่วนหนึ่งเป็นพระภิกษุ อีกส่วนหนึ่งฆราวาสล้วนเป็นพุทธศาสนิกชนทั้งสิ้น ซึ่งถูกกล่อมเกลียดด้วยหลักสามัคคีธรรมในทางพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง จึงให้ความเคารพซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี จึงเกิดเป็นพลังในทางที่สร้างสรรค์ จนนำไปสู่ความสำเร็จและส่งผลไปถึงประสิทธิผลของโรงเรียนสอดคล้องกับผลการวิจัย Bentley (1988) ที่พบว่า ครูมีความสามัคคีร่วมกันทำงานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนจะมีประสิทธิผล ดังนั้น ความสามัคคี หรือพลังของความร่วมมือร่วมใจของครูในโรงเรียนยิ่งสูงก็จะยิ่งส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนและ

Hoy & Miskel (2008) ก็ให้แนวคิดไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีผลต่อบรรยากาศทางการบริหารของโรงเรียน เช่นกัน รองลงมา คือ การให้อิสระแก่ครู ความยืดหยุ่น ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครู การช่วยเหลือนักเรียน และการสนับสนุน ตามลำดับ ซึ่งทุกองค์ประกอบร่วมกับอธิบายความแปรปรวนได้ดีและเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จึงส่งผลให้บรรยากาศโรงเรียนแบบเปิดมีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาสูง โดยบรรยากาศจะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของผู้บริหาร บุคลากร และความสำเร็จของโรงเรียน ด้วยเหตุนี้ บรรยายภาพของโรงเรียนแบบเปิด จึงมีค่าอิทธิพลทางตรงเชิงบวกสูงอันดับแรก ซึ่งส่วนหนึ่งได้รับอิทธิพลส่วนหนึ่งมาจากพฤติกรรมครูที่ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจมาจากผู้บริหารด้วย

2.1.2 การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู พบว่ามีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นองค์ประกอบที่อธิบายความแปรปรวนได้ดีที่สุด ด้วยค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.78 ซึ่งอธิบายได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมการบริหารด้วยการให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนงานที่สำคัญ และมีส่วนร่วมในการวางแผนบริหารโรงเรียนตามลำดับ สอดคล้องกับพระครูสังฆรักษ์สนั่น เสธา (2548) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย ก็พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ตัดสินใจในการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านธุรการ การเงิน และพัสดุ ด้านอาคารสถานที่ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยให้ผู้ที่บังคับบัญชามีส่วนร่วมพิจารณาปัญหาและร่วมตัดสินใจ ซึ่งผู้บริหารจะยอมรับการตัดสินใจ และนำไปปฏิบัติ โดยให้ผู้ร่วมงานรับผิดชอบและให้การสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่ และตัดสินใจในการบริหารงานด้านบุคลากร โดยให้ผู้ที่บังคับบัญชามีส่วนร่วมพิจารณาปัญหาเป็นกลุ่มแล้วตัดสินใจโดยผู้บริหาร จึงกล่าวได้ว่า การบริหารโรงเรียนแบบให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นพฤติกรรมการบริหารของ

ผู้บริหารที่สามารถนำมาใช้ในการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูได้เป็นอย่างดี รองลงมา คือ การให้โอกาสแก่ครู การสร้างภาวะผู้นำให้แก่ครู การสร้างทีมงานแก่ครู และการสร้างแรงจูงใจด้วยค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 75 67 62 และ 52 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดและสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูได้ดี และยังเป็นตัวแปรที่ส่งอิทธิพลผ่านบรรยากาศโรงเรียนแบบเปิดด้วย จึงทำให้การส่งอิทธิพลทางตรงเชิงบวกในระดับที่รองลงมา ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาควรตระหนักและพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น

2.1.3 พฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธ พบว่า มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีค่าต่ำอันดับสุดท้าย โดยการครองตนและการครองงานเป็นองค์ประกอบที่อธิบายความแปรปรวนได้ดีที่สุด ด้วยค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.73 ซึ่งอธิบายได้ว่า พฤติกรรมการครองตนเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของพระภิกษุ บังชี้พฤติกรรมด้วยหลักพรหมวิหาร และสัปปุริสธรรม ซึ่งเป็นธรรมที่ส่งเสริมบุคลิกภาพที่ดี และเป็นหลักการจูงใจผู้อื่นให้ยอมทำตามด้วยศรัทธาเชื่อถือ และยอมทำงานด้วยความเต็มใจ สอดคล้องกับ พระธรรมปิฎก (ประยุทธ ปยุตโต) (2545) ที่กล่าวว่า ผู้นำที่มีพฤติกรรมการครองตนจะสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นในตัวผู้นำหรือผู้บริหาร และทำให้ผู้ตามยอมรับ พึ่งพอใจ เต็มใจ และอยากไปร่วม ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จะมีพฤติกรรมทำตนเองให้ประเสริฐและดีก่อน เพื่อสร้างศรัทธาและจูงใจครูให้ทำงานด้วยความเต็มใจและพอใจ ขณะเดียวกันก็มุ่งความสำเร็จของงานโดยอาศัยครูในโรงเรียนหรือยึดตัวงานและคนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสอดคล้องกับ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549) ที่กล่าวถึงพุทธวิธีบริหารไว้ว่า การบริหาร คือ การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น ซึ่งผู้บริหารต้องยึดการปฏิบัติในระบอบการปกครองที่เป็นธรรมมาธิปไตย ซึ่งจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธจะส่งอิทธิพลทางตรงต่อการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูด้วยค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่สูงกว่าบรรยากาศโรงเรียนแบบเปิดที่ค่อนข้างมาก

ดังนั้น จึงทำให้พฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธส่งอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในระดับต่ำกว่าทุกตัวแปรดังประจักษ์แล้ว สอดคล้องกับ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิชาการส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งแสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยครูนั่นเอง

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม (Indirect and Total effects)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 3 ตัวเรียงตามลำดับค่าอิทธิพลจากมากไปหาน้อย คือ

2.1 พฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธ มีอิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมเชิงบวกต่อประสิทธิผลของโรงเรียนด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเชิงบวก เท่ากับ 0.75 และ 0.65 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีพฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธจะอาศัยคนอื่นทำงานให้สำเร็จ จึงมุ่งไปที่การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูเป็นสำคัญ และยังมีพฤติกรรมในการสร้างและส่งเสริมบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้น เพื่อให้ครูมีความพึงพอใจในการทำงาน ช่วยการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ช่วยกันปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน รวมถึงช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบความสำเร็จอีกด้วย ซึ่ง Greenleaf (2002) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงบริการ เป็นหลักการที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงในเชิงปฏิบัติ เช่นเดียวกับ Laub (2004) ที่กล่าวในทำนองเดียวกันว่า ภาวะผู้นำเชิงบริการที่สำคัญจะเป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจ แสดงถึงความซื่อสัตย์สุจริต และรักษามาตรฐานทางจริยธรรมสูง เป็นการบริหารที่เน้นคุณภาพโดยรวมซึ่งผู้บริหารมีอิทธิพลต่อปัจจัยต่างๆ เพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังนั้นพฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธจึงมีอิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมสูงอันดับแรก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2.2 การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูมีอิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเชิงบวก เท่ากับ 0.26 และ 0.61 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาได้รับอิทธิพลมาจากพฤติกรรม

ของผู้บริหารโรงเรียนมามาก แล้วจึงทำหน้าที่ส่งอิทธิพลตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนส่วนหนึ่ง และยังส่งอิทธิพลทางอ้อมอีกส่วนหนึ่ง ทำให้ค่าอิทธิพลรวมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูและพัฒนางานเพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียน ซึ่งมีผลทำให้ครูเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็นอิสระ รู้สึกพึงพอใจในงาน และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าต่อโรงเรียนซึ่ง Scott & Jaffe (1992) ได้กล่าวไว้ว่า การเสริมสร้างพลังอำนาจ เป็นการรวมวิธีการทำงานที่หลากหลายเข้าด้วยกันโดยที่ ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกรับผิดชอบงานและทำงานเพื่อให้องค์กรโดยรวมทำงานได้ดีขึ้น ทั้งนี้เพื่อเพิ่มความสามารถและศักยภาพให้บุคลากรทำงานประสบความสำเร็จ ด้วยความเชื่อตามหลักทฤษฎีการเสริมแรงว่า เมื่อคนได้รับการตอบสนองความต้องการแล้วจะให้ความร่วมมือในการทำงาน สอดคล้องกับผลวิจัยของ Schwartz (2001) ที่ชี้ให้เห็นว่า ครูควรได้รับการสนับสนุนส่งเสริมและเลือกที่งานเอง โดยผู้บริหารควรให้ครูทำงานร่วมกันด้วยความเป็นเอกภาพมากกว่าที่จะแบ่งแยกครูออกเป็นระดับต่างๆ ซึ่งจะไปสู่ความร่วมมือร่วมใจในการมีส่วนร่วมในการทำงาน ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มุ่งความสำเร็จของงานโดยอาศัยคนอื่นจึงมุ่งใช้การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู เพื่อเพิ่มศักยภาพและพัฒนาการทำงานของครูที่จะนำไปสู่ความสำเร็จต่อไป ดังนั้น การเสริมสร้างพลังอำนาจจึงมีค่าอิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมดังผลปรากฏแล้ว

2.3 บรรยากาศโรงเรียนแบบเปิด มีอิทธิพลรวมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนด้วยค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเชิงบวกเท่ากับ 0.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะว่า บรรยากาศโรงเรียนแบบเปิด เป็นผลมาจากพฤติกรรมผู้นำเชิงพุทธ และพฤติกรรมครูที่ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจด้วยวิธีการต่าง ๆ Hoy & Sabo (1998) ที่ให้ทัศนะว่า ลักษณะของบรรยากาศแบบเปิด พฤติกรรมครูใหญ่และพฤติกรรมครูจะมีความจริงใจให้กันในขณะที่ปฏิบัติงาน ซึ่งเอื้อต่อการทำงานให้บรรลุผลเป็นอย่างดี และส่งอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเพียงทางเดียว จึงทำให้มีอิทธิพลรวมเท่ากับอิทธิพลทางตรง คือ เท่ากับ 0.50 ดังนั้น จึงทำให้ตัวแปรบรรยากาศโรงเรียนแบบเปิดมีเพียงอิทธิพลรวมเชิงบวกและต่ำกว่าทุกตัวแปร ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของสมการโครงสร้างของตัวแปรแฝง การเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครู บรรยากาศของโรงเรียนแบบเปิด และประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า มีค่าที่สูง ระหว่าง 0.63 0.67 และ 0.77 ตามลำดับ จึงแสดงว่า รูปแบบมีความตรง และสามารถอธิบายถึงประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาได้ดี เพราะผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญที่จะให้การดำเนินงานในโรงเรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

รูปแบบที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมีความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ข้อเสนอแนะเพื่อการผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำรูปแบบไปใช้ในการกำหนดเป็นนโยบายทางการบริหารโรงเรียนต่อไป เพราะเป็นรูปแบบที่มีค่าอิทธิพลที่น่าเชื่อถือได้ เพราะสามารถอธิบายประสิทธิผลได้ร้อยละ 77
2. ควรนำหลักธรรมการครองตน ครองคน และครองงานมาเป็นแนวปฏิบัติอย่างจริงจัง และพัฒนาพฤติกรรมการครองคนให้มากขึ้น
3. การให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สามารถอธิบายตัวแปรการเสริมสร้างพลังอำนาจแก่ครูได้ดี และยังมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานสูง ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรยึดเป็นแนวทางในการบริหาร และควรพัฒนาการสร้างความมุ่งมั่น เพิ่มมากขึ้น
4. ความสามัคคีของครู เป็นองค์ประกอบที่อธิบายบรรยากาศโรงเรียนแบบเปิดได้ดีและยังมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในงานสูงเช่นกัน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรยึดเป็นแนวทางในการบริหาร และควรพัฒนาการสนับสนุนให้มากขึ้นด้วยเช่นกัน

กิตติกรรมประกาศ

ขอเจริญพรขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- พระครูสังฆรักษ์สนั่น เสดา. (2548). **พฤติกรรมकर्ตดลลนใจ
ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญคึกษา
จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย :**
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พระธรรมโกศการย (ประยูร ธรรมจิตโต). (2549). **พุทธวิธี
บริหาร. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.**
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2545). **ภาวะผู้นำ : ความ
สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ. นครปฐม : ธรรมสภา.**
- สัมพันธ์ กางเพ็ง. (2551). **ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อ
ประสิทธิผลของโรงเรียน : การพัฒนาและการตรวจสอบ
ความตรงของตัวแบบ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ขอนแก่น :**
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Bentley, S. H. (1988). **Building an Effective High
School : A Descriptive Study.** Dissertation
Abstracts International. 49 (09A) : 2608.
- Greenleaf, R. K. (2002). **Servant Leadership: A
Journey into the Nature of Legitimate Power
and Greatness.** New Jersey: Palmist Press.
- Hoy, W. K., & Sabo, D. J. (1998). **Quality Middle
Schools Open and Healthy.** California : Corwin
Press.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2008). **Educational
Administration: Theory, Research, and Practice.**
8th ed. New York : McGraw- Hill.
- Laub, J. A. (2004). **Defining Servant Leadership :
A Recommended Typology for Servant
Leadership Studies.** Servant Leadership
Research Roundtable, Regent University.
- Scott. C. D., & Jaffe, D. T. (1992). **Empowerment
Building a Committed Workforce.** California :
Kogan Page.
- Schwartz. D. M. (2001, September). **Teacher
Empowerment : A study of Expanding
Possibilities in the Elementary Classroom.**
Dissertation Abstracts International, 62 (3) :
917-A.